

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

Landstinget Västernorrland

KPMG AB

2017-10-16

Antal sidor 12

Landstinget Västernorrland granskning av delårsrapport per 2017-08-31.docx

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Finansiella mål	1
1.2	Mål för verksamheten	1
2	Inledning	2
2.1	Syfte och revisionsfråga	2
2.2	Avgränsning	2
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Ansvarig nämnd	3
2.5	Projektorganisation/granskningsansvariga	3
2.6	Metod	3
3	Resultat av granskningen	4
3.1	Anvisningar och styrdokument	4
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	4
3.2.1	Bakgrund	4
3.2.2	Finansiella mål	4
3.3	Verksamhetsmål	5
4	Delårsrapporten i övrigt	7
4.1	Innehåll	7
4.2	Balanskravet	8
4.3	Resultaträkning	8
4.4	Balansräkning	9
4.5	Sammanställd redovisning	9

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

1 Sammanfattning

Vi har av Landstinget Västernorrland revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2017-08-31 uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Landstingets revisorer ska enligt 9 kap KL¹ bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorernas uttalande avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

1.1 Finansiella mål

Vi konstaterar att för år 2017 följer det budgeterade resultatet, 152 mnkr, det uppsatta målet för god ekonomisk hushållning, + 76 mnkr. Dock ser inte utfallet ut att följa budget för räkenskapsåret enligt upprättad prognos. I den praktiska tillämpningen förefaller resultatmålet, som vi uppfattar det, mer ha karaktären av en ambition än ett reellt mål. Vi anser att regionstyrelsen måste bereda en åtgärdsplan för att återställa underskotten enligt balanskravsutredningen som ackumulerat, inkl årets prognos, uppgår till – 253 mnkr.

Vi bedömer att resultatet enligt delårsrapporten inte är i enlighet med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning. Vi är oroad över resultatutvecklingen, se avsnitt 3.2.

1.2 Mål för verksamheten

Såsom vi tolkar det är regionstyrelsens bedömning av målen baserat på utfallet per 2017-08-31. Vi anser att regionstyrelsen därutöver bör göra en bedömning av möjligheterna att nå samtliga mål under året. Det är inte minst viktigt för att kunna vidta måluppfyllande åtgärder vid avvikelser. Vi anser att baserat på informationen i delårsrapporten och de underlag vi i övrigt erhållit, inte kan bedöma möjligheterna att nå målen.

Vi rekommenderar regionstyrelsen att verka för att mätbara verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning inarbetas i regionplanen. Vi rekommenderar också att regionstyrelsen lämnar tydligare information om prognosen för måluppfyllnaden så att bedömningen om målet kommer att uppnås eller inte kan ske på ett objektivt sätt.

¹ Kommunallag (1991:900)

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

2 Inledning

Vi har av Landstinget Västernorrlands revisorer fått i uppdrag att översiktligt granska delårsrapporten per 2017-08-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2017.

Landstingets revisorer ska enligt 9 kap KL bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (9 a §). Revisorerna uttalanden avges i revisorernas bedömning av delårsrapporten.

Vårt uppdrag är att granska delårsrapporten för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.1 Syfte och revisionsfråga

Syftet med granskningen är att bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Syftet med granskningen är även att bedöma om landstingets delårsrapport har upprättats i enlighet med kommunallagen, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting.

2.2 Avgränsning

Granskningen omfattar delårsrapporten 2017-08-31

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionsned i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL² och Skyrev³.

Granskningen av räkenskaperna är översiktlig och avser endast underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i delårsrapporten.

I vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över regionens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

² Sveriges Kommuner och Landsting

³ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om delårsrapporten i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag, KRL
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR, och Sveriges Kommuner och Landsting, SKL
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

2.4 Ansvarig nämnd

Granskningen avser den delårsrapport som regionstyrelsen avlämnat till fullmäktige för behandling enligt 8 kap. 20 a § KL:

2.5 Projektorganisation/granskningsansvariga

Granskningen har genomförts under ledning av Lena Medin, certifierad kommunal revisor och Frida Kolbäck, auktoriserad revisor.

Rapporten är saktlighetsgranskad av Lars Halén, tf ekonomi- och finansdirektör samt Hanna Vahlund, planeringschef.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument inklusive delårsrapporten.
- Intervjuer med berörda tjänstemän.
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.
- Stickprovvis avstämning och verifiering av väsentliga balansposter mot specifikationer med tillhörande underlag i den omfattning som krävs för bedömning av fullmäktiges finansiella mål.
- Översiktlig analys av resultaträkningen.

3 Resultat av granskningen

3.1 Anvisningar och styrdokument

I KRL framgår att kommuner och landsting ska upprätta minst en delårsrapport som ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret, d v s högst åtta månader. Det är även den rapport som faller inom ramen för denna period som ska behandlas av fullmäktige och som revisorerna ska göra en bedömning av.

Landstinget Västernorrland har valt att förlägga delårsrapporten till den 31 augusti.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Bakgrund

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.2.2 Finansiella mål

Landstingets finansiella mål framgår av landstingsplanen under ekonomiperspektivet. Målen är följande (numrering gjord av oss)

1. God ekonomisk hushållning, vilket ska motsvara en procent av landstingets intäkter, generella statsbidrag och utjämning, det vill säga cirka 76 miljoner kronor i årligt positivt resultat.
2. Pensionsförvaltningen tillförs årligen minst ett belopp som motsvarar den årliga förändringen av landstingets pensionsavsättning.
3. Soliditeten ska inte minska, vilket innebär att det egna kapitalet behöver förstärkas under året

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

Bedömning

Vi konstaterar att för år 2017 följer det budgeterade resultatet, 152 mnkr, det uppsatta målet för god ekonomisk hushållning, + 76 mnkr.

Resultatprognosen för 2017 uppgår till 20,5 mnkr, vilket inte är i närheten av uppsatt mål. Enligt vår mening styr budgeten inte mot de finansiella målen då vi i dagsläget inte ser att det är möjligt att nå de budgeterade nivåerna. Vi anser att en budget är väsentlig för att ekonomiskt styra en verksamhet. De ekonomiska resurserna måste också knytas till de ambitioner som fullmäktige ger uttryck för i mål och andra riktlinjer. Det är vår uppfattning att en budget som inte är realistisk riskerar att inte bli styrande för verksamheten.

I likhet med föregående år är det framförallt hälso- och sjukvården, specialistvården och hälsocentralerna som visar de största underskotten jämfört med budget. Prognosen för specialistvården visar på ett underskott på 203 mnkr att jämföra med föregående års underskott på 100 mnkr. För hälsocentralerna är motsvarande uppgifter, prognos på - 58 mnkr att jämföra med utfall på - 32 mnkr föregående år.

Prognosen avseende tillskottet till pensionsförvaltningen ser inte ut att vara i samma nivå som pensionsavsättningen ökar. Målet har endast delvis nåtts enligt bedömning i delårsrapporten.

Trots ett prognostiserat positivt resultat för Landstinget Västernorrland avseende 2017 kommer inte soliditeten öka. Detta till följd av att pensionsavsättningen ökar i en större omfattning än det egna kapitalet.

Vi bedömer att resultatet enligt delårsrapporten inte är i enlighet med fullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning.

3.3 Verksamhetsmål

Följande landstingsgemensamma inriktningsmål finns för de fyra perspektiven som används i styrmodellen balanserad styrning (ekonomiperspektivet kommenteras i föregående avsnitt):

Perspektiv	Inriktningsmål
Invånarperspektivet	Jämlig fördelning av resurser utifrån behov
Processperspektivet	Effektiva och framgångsrika verksamheter
Medarbetarperspektivet	Medarbetarna är delaktiga och har en bra arbetsmiljö
Ekonomiperspektivet	En ekonomi i balans över tid

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

Mål och mått är fastställda av regionstyrelsen och övriga nämnder i respektive styrkort.

I landstingsplanen finns, i likhet med tidigare år, inte någon beskrivning av målens koppling mot kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning. Det framgår inte heller hur stor andel av målen som ska vara uppnådda för att perspektivet som helhet ska bedömas som uppnått eller som delvis uppnått. För varje enskilt mål är definitionen i ett arbetsmaterial, som vi tagit del av, "nära att uppnås" definierat såsom att 75 % av önskad nivå är uppfyllt.

Flertalet av måtten är mätbara medan andra ger utrymme för mer subjektiv bedömning (t ex samverkan med kommunerna utvecklas inom ramen för SocialKola). Flera av målen anger att utfallet ska öka jämfört med föregående år men där bör det noteras jämförelsesiffran i delårsrapporten avser per 2016-08-31 och inte utfallet för helåret 2016, vilket kan påverka bedömningen.

Bedömning

Vi anser att det är viktigt att landstingsplanen innehåller ett tydliggörande angående målens koppling till kommunallagens bestämmelser om god ekonomisk hushållning. Det är också viktigt att notera att kommunallagen föreskriver att mål både för ekonomi och för verksamhet ska finnas, som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Vi konstaterar att av den under året antagna policyn "Samlad ledningsprocess"⁴ framgår att verksamhetsmål och riktlinjer för verksamheten respektive finansiella mål, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning, ska anges. Någon närmare beskrivning om processen, d.v.s. hur målen ska utarbetas, framgår inte.

Såsom målen är formulerade i landstingsplanen är det inte möjligt att bedöma måluppfyllelsen. Vad som ska uppnås konkretiseras först i styrkortet som fastställs av styrelse och nämnder. Vi anser att regionstyrelsen som beredande organ ska stämna av att styrkortets mål och mått motsvarar fullmäktiges intentioner samt överlämna beslutsunderlaget till fullmäktige för fastställande. Det bör i den beredningen också kontrolleras att målen är mätbara. På så sätt kan fullmäktige säkra att nivåerna för de mål som fastställts också motsvarar de mål fullmäktige antagit med betydelse för god ekonomisk hushållning.

⁴ Beslutad av regionfullmäktige 2017-04-27 § 87

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

Vi anser att uppföljningen av målen bör ske på ett mer tydligt sätt så att läsaren till varje mål kan se om målet/måttet bedöms komma att uppnås eller inte. Det gäller särskilt de kvalitativa beskrivningarna där det kan vara svårt att se på vilka grunder bedömningen skett.

Såsom vi tolkar det är regionstyrelsens bedömning av målen baserat på utfallet per 2017-08-31. Vi anser att regionstyrelsen därutöver bör göra en bedömning av möjligheterna att nå samtliga mål under året. Det är inte minst viktigt för att kunna vidta måluppfyllande åtgärder vid avvikelser. Vi anser att vi baserat på informationen i delårsrapporten och de underlag vi i övrigt erhållit, inte kan bedöma möjligheterna att nå målen.

Vi rekommenderar regionstyrelsen att verka för att mätbara verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning inarbetas i regionplanen. Vi rekommenderar också att regionstyrelsen lämnar tydligare information om prognosen för måluppfyllnaden så att bedömningen om målet kommer att uppnås eller inte kan ske på ett objektivt sätt.

4 Delårsrapporten i övrigt

4.1 Innehåll

Enligt KRL 9:2 ska delårsrapporten innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av regionens verksamhet och resultat sedan föregående års utgång. Uppgift ska lämnas om:

- sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av regionens resultat och ställning
- sådana händelser av väsentlig betydelse för regionen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennes slut.

RKR:s rekommendation 22 gäller från räkenskapsåret 2014. Syftet med rekommendationen är att ange minimikraven för innehållet i en delårsrapport och principerna för bedömning av vilka poster som ska tas med i delårsrapporten, och hur dessa ska värderas.

Kommentar

Sammantaget bedömer vi att delårsrapporten följer RKR:s rekommendation 22 till väsentliga delar.

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

4.2 Balanskravet

Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid går förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i delårsrapporten framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Kommentar

I delårsrapporten skriver regionstyrelsen att de ser allvarligt på underskotten i verksamheterna, men det framgår inte vilka faktiska åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet. Prognosen visar att landstinget inte kommer kunna återställa tidigare års underskott inom tre år.

Vi anser att regionstyrelsen måste bereda en åtgärdsplan för att återställa underskotten enligt balanskravsutredningen som ackumulerat, inkl årets prognos, uppgår till - 253 mnkr.

4.3 Resultaträkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse för

Belopp i mnkr	Utfall 2017-08-31	Prognos 2017 per 2017-08-31	Budget 2017	Utfall 2016-12-31
Verksamhetens netto- kostnader	-4 742	-7 321	-7 134	-7 016
Förändring i %, jmf med föregående år	-4,2%			-6,6%
Skatteintäkter och stats- bidrag	4 921	7 353	7 294	7 101
Förändring i %, jmf med föregående år	4,4%			10,0%
Finansnetto	-14	-11	-8	10
Årets resultat	165	21	152	95

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

Kommentarer

Prognosen för 2017 visar på ett resultat på 21 mnkr att jämföra med budgeterat resultat på 152 mnkr, den stora avvikelsen ligger i ökade verksamhetskostnader, 197 mnkr. I likhet med tidigare år är det personalkostnader och köp av tjänster från bemanningsföretag som ökar mest. Kostnaderna avseende köpta tjänster har ökat med 67 mnkr fram till och med augusti jämfört med föregående år och prognosen visar på en ökning mot föregående år med 48 mnkr. Jämfört med den budgeterade kostnaden för köpta tjänster från bemanningsföretag inom specialistvården och hälsocentralerna har kostnaden ökat med 125 mnkr fram till och med augusti.

Styrelsen och nämnderna redovisar ett prognostiserat underskott (exkl. finansiering) på 236 mnkr (- 62 mnkr fg år) att jämföra med budgeterade +/- 0 mnkr, för helåret. De största negativa avvikelserna redovisas för specialistvården med - 203 mnkr samt - 58 mnkr för hälsocentralerna.

4.4 Balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse.

Belopp i mnkr	Landstinget Västernorrland	
	2017-08-31	2016-12-31
Balansomslutning	4 705	4 610
Redovisat eget kapital	1 278	1 113
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	Neg	Neg
<i>Redovisad soliditet</i>	<i>27,2%</i>	<i>24,1%</i>
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	<i>Neg</i>	<i>neg</i>
Omsättningstillgångar	2 322	2 291
Kortfristiga skulder	1 021	1 210
<i>Balanslikviditet</i>	<i>227%</i>	<i>189%</i>

4.5 Sammanställd redovisning

KRL ställer inget krav på att delårsrapporten ska omfatta de kommunala företagen, vilket dock rekommenderas i referensgruppens uttalande från år 1995.

Enligt KRL 8:2 ska den sammanställda redovisningen omfatta de juridiska personer i vilka kommunen har ett betydande inflytande. Av författningskommentarerna framgår att ett betydande inflytande förutsätts föreligga när kommunen innehar minst 20 % av rösterna i en annan juridisk person. Det finns dock möjlighet att göra avsteg från principen om företaget har en ringa omsättning eller balansomslutning.

Landstinget Västernorrland

Översiktlig granskning av delårsrapport per 2017-08-31

KPMG AB

2017-10-16

De juridiska personer som, förutom Landstinget, i första hand är aktuella är Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (50 %), Stiftelsen Läns-
museet Västernorrland (70 %) och Scenkonst i Västernorrland AB (60 %).

Om en sammanställd redovisning inte har gjorts i delårsrapporten bör enl RKR 22 delårsresultat och helårsprognos redovisas för respektive bolag.

Kommentar

I delårsrapporten som vi granskat finns inga uppgifter om delårsresultat eller helårsprognos för berörda bolag. Dessa uppgifter kommer kompletteras till Regionstyrelsens sammanträde 2017-10-16.

KPMG, dag som ovan

Frida Kolbäck
Auktoriserade revisorer

Lena Medin
Certifierad kommunal revisor